

De kracht van creativiteit

Creativiteit is een onderwerp van alle tijden. Toch krijgt het fenomeen creativiteit tegenwoordig steeds meer aandacht; de samenleving zit namelijk op dit moment nogal op slot. Innovatie is daar een goede oplossing voor. In alle sectoren van de maatschappij zit men te wachten op nieuwe wegen en mogelijkheden om uit deze impasse te komen. Zowel op technisch als op sociaal, maatschappelijk, privé- en politiek gebied. Daarnaast is de nadruk in de economie meer op kennis en ratio dan op het gevoel en de intuïtie komen te liggen. De juiste gedachten komen echter voort uit dit gevoel of deze intuïtie. En kennis dekt deze twee factoren af. Er moet dus een (nieuwe) opening komen.

Wanneer er zo'n groeiende beweging is, zijn er ook meteen uitingen als workshops en boeken. Een opvallende publicatie is 'The rise of the creative class' van Richard Florida. Het boek gaat over de opkomst van de creatieve klasse. Rond 1880 waren de fabrieksarbeiders in opkomst, omstreeks 1950 de bedrijfsmensen en nu, in dit millennium, de creatieve werkers. Deze creatieve werkers krijgen grote invloed op de vraag hoe de samenleving en de wereld er in de komende decennia uit zal gaan zien. Het kunnen muzikanten, kunstenaars, wetenschappers en leraren zijn maar eveneens anderen, zoals adviseurs, managers en ondernemers. De verwachting bestaat dat in de Verenigde Staten zo'n 30% van de bevolking een bijdrage aan deze creativiteit gaat leveren. Er is een creatieve industrie aan

het ontstaan die vooral de kunst en kunstzinnigheid als basis heeft. Op zich is het verstandig om daar kennis van te nemen, de principes voor creativiteit zijn er natuurlijk dezelfde.

Moeilijk voorspelbaar

Waar dit allemaal toe zal leiden is niet duidelijk, want creativiteit zal de keuzes naar en voor de toekomst beïnvloeden en ook de houding van mensen bepalen. Creativiteit is moeilijk te voorspellen, maar dat vele zaken er anders uit komen te zien is duidelijk. Het zal invloed hebben op onze werkplek, de plek waar we willen wonen, op de bedrijven en organisaties die zullen overleven, wat we gaan doen in en met onze vrije tijd, welke familiebanden we zullen krijgen, et cetera. Of we het nu willen of niet, we krijgen er allemaal mee te maken: als creatieve aanjager of als volger en gebruiker van deze nieuwe ontwikkelingen.

Bij het noemen van percentages is men natuurlijk geneigd om bij zichzelf na te gaan of men wel of niet tot de creatieve klasse behoort; en wellicht meteen ook gaan denken dat men niet creatief is.

In principe is iedereen creatief. Men verwacht het regelmatig met knutselen en kunstzinnigheid. Creativiteit is het vermogen en de kracht van het scheppen, het kunnen oplossen van vraagstukken en het kunnen beantwoorden van vragen. Creativiteit is verbonden met uw associatieve vermogen, dus op welke manier u in staat bent om gedachten aan elkaar te verbinden. Natuurlijk lukt dat de één meer en beter dan een

ander, dat is geen verdienste maar een eigenschap.

Mentaal proces

Iedereen is in principe creatief. U moet alleen vaststellen op welk gebied of op welke manier u creatief bent. Het is een mentaal proces waarbij u nieuwe ideeën of concepten dan wel nieuwe associaties tussen bestaande ideeën en/of concepten genereert. Met andere woorden: de kunst van iets nieuws bedenken. Het wordt ook wel divergent, uit elkaar wijkend denken, genoemd.

U zult zeker diverse malen ingewikkelde problemen of situaties, zowel zakelijk als privé, hebben opgelost. Alleen zult u zich niet hebben gerealiseerd dat dit met uw creativiteit te maken heeft gehad. U bezit dus al een portie creativiteit. Daarnaast kunt u uw creativiteit ontwikkelen.

Daarvoor zijn wel een aantal voorwaarden en omstandigheden nodig. Zoals de stilte opzoeken, rust en ruimte creëren en de tijd nemen. Er kan zodoende een betere oplossing worden verkregen door niet te snel te oordelen of te concluderen, het probleem van diverse kanten te bekijken of het een tijdje te laten rusten. Belemmeringen in denkwijzen komen vaak snel omdat men denkt dat men niet creatief is. Omdat het een mentaal proces is, moet u de tijd nemen om ervaringen op te bouwen met uw eigen creatieve manier van denken. Dat betekent dat u eveneens moet nagaan in welke omstandigheden u het beste geïnspireerd raakt, u tot oplossingen komt of nieuwe

ideeën bedenkt. Dit is voor iedereen weer anders, maar u moet zich er wel bewust van zijn. Het kan te maken hebben met het tijdstip van de dag, met de omgeving waarin u het liefste vertoeft, met de activiteit die u het liefste uitvoert of dat u graag met anderen in de gezamenlijkheid tot creatieve gedachten komt.

In het creatief denken kunt u geen fouten maken. Als mens zitten we wel vaak vast aan oordelen over of bestaande beelden van onszelf. En ook aan de beschouwingen die ons door anderen worden aangereikt. Een opmerking dat een aanpak reeds geprobeerd is of een idee al bedacht is, verstoort natuurlijk het creatieve proces en het buiten de bestaande kaders te kunnen denken danig.

Een bijzondere vorm van creativiteit is serendipiteit. Serendipiteit is het vermogen van een alerte geest om uit toevalligheden conclusies te trekken en ideeën te laten ontstaan. Anders gezegd, mensen zijn beter in staat om ontdekkingen te doen aan de hand van het toeval. Het zijn ongezochte vondsten. Grote ontdekkingen zijn regelmatig voortgekomen uit deze serendipiteit. Het is dus zaak dat u dus de tijd gaat inruimen om uw creativiteit te ontwikkelen. Het zal u veel ruimte in uw hoofd en eveneens rust en tijd opleveren.

Bald Consulting

Socratisch management-
en ondernemingscoaching

Bald Consulting, ir. J.C. Harry van Ingen, meester in luisteren, Haren